

čno izražalo obžalovanje, da se mora tako nepri-
kjavano ločiti od svojega dosedanjega delokroga.

Bela žena. Dne 21. septembra je umrl pri Go-
pej Sveti v 74. letu svoje dobe ondotni mno-
gospoštovani in velezaslužni častni kanonik č. g.
Martin Schaschl. — Dne 27. septembra umrl je
legarjem g. Filip Starz, ces. kr. žandarmerijski
stražmešter v Zrelcih. Mož je bil star šele 36 let
in je zapustil vdovo s štirimi otroci.

Nesreča. Posestnik J. Edlinger, p. d. To-
mazer, v Malnici je dne 21. septembra tako nesreč-
no padel s pekra v škedenj, da je vsled notranjih
poškodb tretji dan po padcu umrl.

Detomor. 38 letna dekla T. Poročnik iz
Lobja (Aichberg) porodila je pred mesecem dnij svo-
jega petega nezakonskega otroka (deklico), katerega
je pa koj po rojstvu zavila v cunje ter ga v slami
v svoje postelje vskrila. Tri noči je baje ležala nad mrt-
nim otrokom. Žandarmerija iz Wolfsberga jo je kot
detomora sumljivo ces. kr. okrajni sodnji v Wolfs-
bergu izročila. Na T. Poročnik leti sum, da je novo-
rojeno deklico takoj po rojstvu zadavila.

Izvolitev župana v Podgorju v Rožni dolini
je zopet zadela dosedanjega župana Franc Koben-
terja. Volitev, katere se napredna stranka ni udele-
žila, vršila se je dne 2. oktobra in je bila že tretja
v tem letu. Prvi dve ste se morali zaradi nekate-
rih klerikalnih rogoviležev razveljaviti. — Podgorčar-
je pa k tej izvolitvi ne moremo častitati, ker po-
namo g. F. Kobenterja in njegovo delovanje. —
Prihodnjič več!

Romanje na sv. Višarje se je v nedeljo 2. ok-
tobra za letos skončalo. Po cerkvenih opravilih so
kušali romarji v različnih gostilnah še to popraviti,
kar so morebiti med poletjem zamudili, in so neka-
teri tako težko nabasali, da so šele družega dne s
svojim tovorom s hriba prišli. — Dostojen sklep
lovite božje poti!

Požari. V Pobrežju pri Paternijonu je dne
14. septembra pogorelo hišno in gospodarsko poslop-
je Petra Wallnerja, p. d. Uhle. Zrnje, krma in vsa
gospodarstvena oprava je do cela pogorela, in še ži-
vino so komaj rešili. Škoda je cenjena na 12125
kron, dočim je bil Wallner le za 5125 kron zava-
rovan. — Naslednjega dne je v Pobrežju zopet bil
ogjenj in sicer pri Jurju Regitnig-u, kateremu je
pogorelo gospodarsko, in pri Antonu Prochingerju
torejmu je ogjenj uničil hišno in gospodarske poslopje.
Vohitele požarne brambe iz Bistrice, Paternijona,
Kellerberga in Vajsenštajna zabranile so nadaljno raz-
širjanje požara.

Dopisi.

Sv. Vid pri Ptuju. Iz davnega časa je znano, da
mo mi farani Sv. Vida pri Ptuju miroljubni ljudje.
Sosed pomaga sosedu, kolikor mu dovoljujejo moči;
med nami vlada blaženi mir, a od strani pa, katera
morala podpirati ta mir, od „apostolov miru in
prave“, se nam v najnovejšem času ta mir prav ne-

znosno kali, V naši fari je začelo grozno smrdeti in
sicer smrdeti po farški grabežljivosti, smrdeti po far-
ški nestrpnosti, katera trosi med nas sovražstvo iz
golj ljubezni do svojega lastnega žepa! Toda radi
bi prizanesli tej brezsrčnosti, ako ne bi trpela od nje
tudi naša — vera! Mi odrasli ljudje seveda ne ma-
ramo za vso to hujskarijo, izvirajočo iz našega farov-
ža, nam je samo za našo mladino, za našo neisku-
šeno deco! — Pred kratkim časom n. pr. ni bilo do-
voljeno nekemu posestniku naše fare, da bi bil on
zapeljal učitelju, ki stanuje tik cirkve, voz drv, češ,
to je blagoslovljen prostor, tukaj je nekdanjo poko-
pališče faranov Sv. Vida in to se ne sme oskruniti.
Sedaj pa je dal naš ljubljani, naš premili, naš pre-
častiti gospod župnik, duhovni oče Andraš Brdnik
celo farovž v najem. Dal ga je prirediti v — grajz-
larijo in izročil je to grajzlarijo svojemu iskrenemu
prijatelju, Davorinu Tombahu, želeč si s tem pri-
dobiti zopet par mastnih grošev v svoj nikdar polni mi-
noritski žep! Gospod duhovni oče Andraš, kakšno pa jese-
daj mesto, po katerem niste pustili pred kratkim vo-
ziti drv za učitelja? Pred podobo križanega Izveli-
čarja, tik presvetega Rešnega Telesa, tam na svetem
mestu, kjer so pokopana truplja naših pradedov, sta-
rih faranov Sv. Vida, tam se sedaj nalagajo in izla-
gajo deželjski pridelki, zraven se pa prav živahno
preklinja, vse seveda na čast Sv. Vidu, vse na na-
rodno slovenski podlagi farške grajzlarije! V tej farš-
ki grajzlariji se prodaje tudi šnops! In ker se šnops
ne sme piti v grajzlariji, pije se na cesti, pred cerk-
vo, pred križem, na svetem mestu na pokopališču mirno
počivajočih starih faranov! Naša deca pa prileti
opoldne iz bližnje šole in ona vidi in sliši vse to, in
ti prizori si njej vtisnejo v rahla, mladostna srca
znabiti — za vekomaj! Gospod duhovni oče Andraš,
Vam ne smrdijo groši iz farške grajzlarije, a vedite,
da nam faranom mnogo bolj smrdijo, kakor pa vsi
kupi — živinskega blata, nakopičenega pred svetim
prostorom, pred našo cirkvo, pred našim cerkvenim
križem, na grobih naših pradedov, poštenih faranov
Sv. Vida! Po našem mnenju bi moral pravi krščan-
ski duhovnik najprvi paziti na to, da vlada mir
okoli našega svetišča, da je vse snažno okoli farne
cirkve. Vam gospod župnik ni za ta mir, kakor Vam
tudi ni za mir med farani, ker ste med drugim tudi
politični agitator! Ali naj povemo, kako ste se obna-
šali ob času zadnjih volitev? Vidva z Tombahom so-
vražita vse, kar je nemškega, povejta nama vendar
zakaj pa sta se potem vidva učila nemškega jezika?
Povejta nam, zakaj pošilja Vajina grajzlarija svoje
nakupljene deželske pridelke samo med Nemce? — Za
danes naj bode dovolj, v prihodnji številki pa Vam
gospod župnik prav gotovo razložimo neke zanimi-
vosti glede Vašega cerkvenega gospodarstva, glede
Vašega prizadevanja, ustanoviti si razven farške
grajzlarije še celo farško — krčmo; pisali bomo
tudi, kako opravljate Vaša cerkvena opravila. Tudi
sprehodi, — seveda ponočni — z Vašoj kuharicoj pri-
dejo na beli dan! Ravno tako bomo naznanili
svetu, zakaj ste Vi zagovarjali na prižnici gospoda

kaplana češ, da je tudi z mesa in krvi, in kako vroča je bila pot iz Jurovca! Tombahu pa bomo razložili, kako se bojkotirajo drugi trgovci na podlagi narodno slovenske farške grajzlarije! Toraj na svidenje! Več miroljubnih faranov.

Iz Leskovca se nam poroča: „Tukaj pri nas doživimo vedno kaj novega. Za novice nismo v zadregi in za nje bi nas zamoglo zavidati marsikatero mesto. Za zanimive dogodljaje skrbi vrlo v prvi vrsti naš župnik, g. Davorin Kralj, neutrudni zavetnik in zagovornik ranjkega kakor tudi novorojenega leskovskega konzuma. Opisati hočemo danes najnovejši čin našega dušnega pastirja, da bodejo obširnejši krogi zvedeli, kaj da imajo nekateri katoliški duhovniki vse na skrbi, da si zagotovijo pri vernikih — blamažo in nezaupanje. Bilo pa je to tako: Sodnijski sluga iz Ptuja je imel od ces. kr. okrajne sodnije v Ptuj izročiti bivšemu leskovškemu mežnarju Klobasi pismeno medčasno odredbo zaradi nekega dolga, katerega je imenovani naredil pri tukajšnjem krčmarju in trgovcu g. Blodniku. Pa sodnijski sluga je tukaj slabo naletel, zadel je v sršenovo gnjezdo. G. župnik Kralj je namreč vedel, kaj da ima sodnijski sluga pri mežnarju opraviti, in je takoj s svojo besedo vmes posegel ter se za Klobaso potegnil. Začel je slugo zmerjati in oštevati, kakor se za olikanega človeka nikakor ne spodobi, ker mu mora biti znano, da ima vsak izvršilni organ to storiti, kar mu je od njegove oblasti naročeno. Omeniti moramo tukaj tudi, da je mežnar med tem prepirom v svoje škornje pustil zginiti 60 gold., katere je imel slučajno pri sebi. Med drugimi je blagoslovljeni gospod izustil tudi sledeče besede: „Vi niste ces. kr. sluga, temuč Vi ste drekl!“ Lepe besede, kaj ne!? Nato se je sodnijski sluga pritožil zaradi razžaljenja časti pri okrajni sodnji v Ptuj, od katere je bila miroljubnemu g. župniku vsled kazenske odredbe pripoznana denarna globa v znesku 30 kron. G. župnik je proti tej odredbi vložil ugovor, vsled česar se je vršila dne 6. t. m. pri ces. kr. okrajni sodnji v Ptuj obravnava, pri kateri pa je g. Kralj bil s ozirom na dejstvo, da je dotični rekurz iz same nagajivosti in hudomušnosti vložil, obsojen na 80 kron denarne kazni. Vprašamo, ali je takšno ravnanje pripravno, pridobiti duhovniškemu stanu spoštovanje, zaupanje in ugled? Namesto da bi g. župnik bil mežnarju rekel: ako si zares dolžan, tedaj pa glej, da bodeš dolg poravnal! — vzel ga je v zavetje in sicer nepoklican, nepooblaščen; hotel je izvršilni organ ces. kr. oblasti ponižati, ker pa med ljudstvom dela hudo kri. — Naznanjamo tudi, da je dotični sluga tožil župnika tudi zaradi nepoklicanega in neopravičenega vtikanja v službeni opravke (uradno dejanje)! Zakaj pa beremo v sv. evangeliju: Dajte cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega! — ? Sodnijski sluga je cesarski služabnik, in kot takemu se v izvrševanju njegovih službenih dolžnostij nikdo ne sme upirati, toraj tudi ne leskovski župnik, čeravno se piše Kralj! Ako je g. župnik Klobasi tako naklonjen in prijazen, naj to v prihodnje na kak bolj primeren način pokaže,

da se bode pomoč zares tudi uresničila brez da bi pri tem samemu sebi škodoval. Stara sablja.

Še nekaj od volitev. Iz Gornje Radgone se nam piše: „V nedeljo po deželnozborski volitvi imelo je tukajšnje bralno društvo v gostilni g. Skerleca zborovanje in blagoslavljenje neke zastave. Navzoč je bil tudi naš svetnik dr. M. Ploj. Pa reč ni šla tako gladko, kakor so se nekateri gospodje nadejali. Ces. kr. okrajno glavarstvo je prepovedalo zastavo (bandero) razviti in so jo toraj skrito morali iz cerkve nesti v gostilno, kjer se je vršila — krvava veselica. Kot prvi govornik je nastopil polički Hanzel, ki je navzočim predstavil svetnika dr. Ploj-a. Ta je nato nekaj medlo govoril in se v svojem „govoru“ tudi Vračko-ta spomnil. Navzoči so bili tudi neki sokoli iz Ljutomera, ker je najbrž v Gornje Radgoni premalo norcev, ki bi zamogli dr. Ploj-u povoljno slavo spevati. Pomoč mora toraj priti od drugod. Nekateri so kričali na vse pretege: Živijo Ploj, pereat Vračko! in spet drugi pereat Ploj! Med tem krikom se je dogodilo, da je začel nek sokol krvaveti in celo g. dr. Grossmann se je baje okrvavil od ranjenca. Dobro je bilo, da so imeli seboj zdravnika. — Ali je morebiti ljutomerski Ploj poklical „svoje ljudi“ nalašč na tepež v Gornjo Radgono, ker bi mu moralo vendar znano biti, da tukaj za njega niso ugodna tla!? Namesto da bi „dični“ gospod dr. Ploj bojevalce pomiril, je raje storil po ruski šegi: nazaj korak na Dunaj! Za dr. Plojem je še govoril jako „jedrnato“ neki kaplanček; pravi se, da je bil od sv. Benedikta. Temu je bil naslednik med drugimi tudi še „ta mali Zemljšč“ iz Radenc, ki ne vidi svojega rakovega napredovanja v gospodarstvu, vključ temu pa hoče druge učiti. Krčmar Skerlec je od duhovnikov jako čislán mož, akoravno že dolgo let ne živi skupno s svojo ženo, temuč z drugimi ženskami človeški rod množi! — Ta prijatelj duhovnikov je baje vključ temu prav veren kristjan. — O njem in enakih ljudeh — njegovih somišljenikih — bi se dalo še mnogokaj pisati, — pa ni vredno, ker bi se drugače preveč „štimali“, misleč si, da še vendar nekdo o njih govori. Več kmetov.

Iz Ljutomera. Med izletniki, murskimi sokolci, ki so napravili prejšno nedeljo svojo maškerado v Gornji Radgoni ter posamezni prišli s krvavimi buticami domov, bila je gospica Irmica Repič in učiteljica Gorjak. Poslednja mora biti povsodi „zraven“, kjer je kak trušč ali komedija. Svetovali bi ji, da bi se naj raje za svoj poklic bolje pripravila, da ne bode ostala najslabša učiteljica v okraju. Kar se tiče Irmice Repič, moramo priznati, da zna prav lepo peti, posebno kadar njeno petje spremlja na glasoviru Martin Čagran. Žalostno bi bilo, ako bi se temu škerjančku v ženski obleki glas prevrgel, kar pa nikakor ni izključeno. — Na vsaki način se mora obsojati, da je prišlo pri veselici v Gornji Radgoni do krvavih izgredov. Zakaj pa vendar hodijo sokolci dr. Ploj-a častit ravno tje, kjer prevladuje Vračkova stranka? To ni družega kakor predrzno izzivanje. Kdor „na korajžo“ kliče, ta jo navadno

kupi. Zakaj pa so izletniki vzeli seboj zdrav-
nika? Ranocelnika potrebujejo ranjenici, in takih
se sokolci najbrž nadejali. Kdor gre v dvoboj, ta
zame seboj ranocelnika, ne pa pohleven, miren iz-
letnik. Ako so se pa sokolci nadejali, da bode na iz-
letu tekla kri, zakaj tedaj niso raje nameravanega
teleta opustili ali pa si kak drugi kraj izbrali, kjer
lahko brez skrbi okoli zatega teleta plesali? —
rel in jastreb.

Zunanje novice.

Roparski umor v planinski koči. Zločinec Rudolf
Stergar, pristojen v Globokem pri Brežicah,
je 24. junija t. l. umoril in oropal čuvaja Peter
Bernigerja v takozvani Roseggerjevi koči na „Pretul-
pe“ blizu Müzzzuschlaga, bil je pretečeni teden od
kraškega porotnega sodišča krivim spoznan ter ob-
sojen k smrti na vislicah.

Smrt vsled zavživanja strupenih gob storilo je
petero oseb neke družine v vasi Pieve Livina
v goro na južnem Tirolskem.

Artilerija je procesijo napadla na južnem Čes-
kem, kjer so se vršili manevri. Procesija je bila na-
menjena v Marijino Celje in ko je prišla na vojaško
polje, jo je nek oddelek artilerije od daleč spoz-
nal za sovražnika ter začel na vso moč na njo stre-
lati — seveda „slepo“ (blind). Še bolj zbegani so
ostali romarji, ko so jih napadli še tudi dragonci.
Konec se je stvar razjasnila in smeha je bilo na
vseh straneh dovolj.

V rakvi (trugi) porodila je nastanovnica (oferca)
člančiska Lucido v vasi Sezzo blizu Rima. Reva
že dalje časa trpela na krču. Ko je umrla (samo
videzno), zanesli so jo v ondotno mrtvašnico. Pred
grebom pa so trugo še enkrat odprli in našlo so
njej zraven ženske tudi mrtvo truplo novorojenega
rečeta. Na vsak način so žensko še živo v trugo
vložili in šele po porodu je ista resnično umrla.

Nemška cesarica — mati božja. V vasi San-
ovice na pruskem Poljskem ste neki stari ženkici
vedali, ravno ko je zahajajoče solnce svoje žarke
sipe na oknu ondotne šole upiralo, skozi isto po-
bo nemške cesarice. V trdni misli, da vidite mater
božjo, ste takoj poklekli ter začeli naglas moliti. V
tem se je njima pridružila množica ljudstva. Uči-
j je cesaričino podobo odstranil ter ljudstvu pripo-
loval, da je to le zmota, pa to ničesar ni izdalo,
muč dan na dan je prihajalo več ljudstva, ki je
el dotičnim oknom glasno molilo in svete pesmi
pevalo, dokler jim ni oblast to prepovedala.

Shod železniških uslužbencev. V nedelje dne 9.
obra imeli so železničarji velikanski shod v Pragi
Českem, katerega se je udeležilo 2700 mož. Skle-
so, da vložijo nujne prošnje pri vseh železniških
pravah za 20 odstotno doklado zaradi druginje (20
centige Teuerungszulage.)

Žrtve planin. Kakor je nekdo izračunal, pone-
lo je letošnjo leto v Alpah nad tristo ljudi,
ozvanih hribolazcev ali turistov.

Grozna nesreča. Nedavno prišel je od vojakov
domov 24 letni Alojzij Bratulič iz št. Petra v
Šumi v pazinskem sodnem okraju. Dne 5. t. m. se
je s prijatelji pogovarjal o vojaški službi in med temi
sta bila tudi njegov brat Matej in neki Franc
Bratulič. Vzel je staro puško v roke in začel žnjo
manevrirati, ne da bi vedel, da je puška nabasana.
Pokazati je hotel, kako da se pri vojaki strelja in
vstrelil je proti bratu in znanecu, ki sta takoj oba
padla. Brat je v kratkem dušo izdihnil, znanec pa je
bil tako močno ranjen, da so ga morali prepeljati v
bolnišnico v Pulj (Pola).

15 tisoč kron poneveril je iz polkovne blagajne
(Regimentskasse) v Debrecinu huzarski stražmešter G.
Rössler.

Gospodarstvene in gospodinske stvari.

Živinoreja in pomanjkanje krme. Ena največjih
napak pri mnogoterih gospodarjih je ta, da si držijo
premnogo in ravno zaraditega preslabe živine. Mnogo
je kmetov, ki imajo v primeri k svoji spravljeni kr-
mi dvakrat toliko živine v svojem hlevu, kakor bi je
po pravem sicer smeli imeti; in to na svojo škodo,
kajti dve dobro in povoljno krmljeni kravi mu da-
jete več dobička, kakor pa tri srednje ali pa četiri
slabo krmljene. Dve potrebujete manj skrbi in manje
prostora, pa tudi se je manje bati bolezni in izgube,
kakor pri večjem številu slabih živalij. Gnoja dobimo
od dveh dobro rejenih živalij ravno toliko če ne več,
kakor pri dvojnem številu slabo rejenih, pa ta gnoj
je po svojem vspehu mnogo boljši in močnejši. Zna-
no pa je tudi, da kmetovalci, ki v navadnih letih
premnogo živine imajo, pridejo v veliko zadrego in
silo, ako pride suho ali drugače za krmo neugodno
leto. Primorani so tedaj tretjino ali celo polovico
svoje živine napol zastonj oddati, pri čemur mnogo
izgube trpijo. Imeti premalo živine, ni prav, imeti je
preveč pa je kmetovalcu naravnost v škodo; tudi v
tem oziru je toraj srednja mera najboljša. Druga,
jako napačna navada pa je tudi ta, voličke in žre-
beta že v drugem ali gotovo v tretjem letu vpregati,
bodisi v plug ali v voz. Neprevidni kmet si misli, da
je pri tem na dobičku, ker ima delavne moči po
ceni; v resnici dela si pa le škodo, ker si njivo le
površno in slabo obdela pri tem pa mlado živino v
rasti in razvitku ovira ali pa jo celo pokvari. Taka
v razvitku zaostala živina za domačo rabo ni mnogo
kaj prida, za sejem pa že čisto ni sposobna, ker
pogostoma še toliko ni vredna, za kolikor krme po-
trebuje. Jako napačno je, ako teletu ali žrebetu v
prvem letu ne privoščimo dovolj tečne hrane ali
krme (Krautfutter). Da je le živalče s travo, rezanico
ali s slamo natlačeno, pa neumni gospodar že misli,
da je dovolj in še čudi se, ako živinče noče rasti,
se razvijati, temuč da ostane majno, z velikim tre-
buhom in dolgimi dlakami. Vsak živinorejec ravnati
bi se moral po sledečih pravilih: Ne imej preveliko